

Korte risicobeoordeling

***Spodoptera frugiperda* (Smith) (EU-Q)**

Naam waaronder gereguleerd: *Spodoptera frugiperda* (Smith)

Categorie: insecten en mijten

Datum: maart 2020

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: geen meldingen (EPPO Global Database, 19.03.2020)

Buiten de Europese Unie: Noord- en Zuid-Amerika, Afrika, Azië, Australië. In Australië is het organisme in januari en februari 2020 gevonden op respectievelijk een aantal eilanden en het vaste land. De status van het organisme in Australië is 'transient, under eradication' (EPPO Global Database, 19.03.2020)

Waardplanten

Het organisme is polyfaag, maar heeft een voorkeur voor grassen en is vooral bekend als aantaster van maïs (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2018). Het organisme kan zich in Nederland niet buiten vestigen en is hier vooral een gevaar voor kasteelten.

Belangrijkste pathways

1. Planten bestemd voor opplant van waardplanten met uitzondering van zaden

Spodoptera frugiperda is in 2016 voor het eerst uit Afrika gerapporteerd en sindsdien heeft het zich snel verspreid op dit continent en daarbuiten. Het is nu ook aanwezig in het zuiden van Azië. In 2019 is de soort ook gevonden in Noord-Afrika (Egypte) en begin 2020 in Australië. De inschatting is dat de soort via natuurlijke verspreiding het zuiden van de Europese Unie zal bereiken, waar *S. frugiperda* zich waarschijnlijk kan vestigen (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2018). Via migratie in de zomer zou de soort dan ook Nederland kunnen bereiken. In deze korte risicobeoordeling wordt uitgegaan van de huidige situatie waarin het organisme niet aanwezig is in de EU en wordt alleen de kans op introductie via import van planten bestemd voor opplant gescoord. Het organisme wordt geregeld onderschept op eindproducten (groenten, fruit en snijbloemen), maar deze pathway wordt voor Nederland als minder belangrijk beoordeeld vanwege de kleine kans op 'transfer'.

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	3	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	3	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	1	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	2	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	2	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	3	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	4	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	1	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 3 [1-5]

Biologie

Eitjes en larven kunnen op bovengrondse delen aanwezig zijn; volgroeide larven en poppen in aanhangend groeimedium.

Wet- en regelgeving

Er gelden bijzondere voorschriften voor planten van *Chrysanthemum* L., *Dianthus* L. en *Pelargonium* l'Hérit. ex Ait., met uitzondering van zaden uit derde landen (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VII, punt 25).

Er gelden bijzondere voorschriften voor aanhangend groeimedium (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VII, punt 1), maar deze kunnen besmetting door larven die tijdens de teelt in de grond kruipen om te verpoppen niet voorkomen.

Voor planten, met uitzondering van levende pollen, plantenweefselcultures, zaden en granen, van *Zea mays* L. van oorsprong uit derde landen met uitzondering van Zwitserland gelden bijzondere voorschriften (Uitvoeringsbesluit (EU) 2018/638 gewijzigd bij Uitvoeringsbesluit (EU) 2019/1598).

Vondsten en intercepties

In de periode 2010 tot 19 maart 2020 is het organisme vier keer onderschept op planten bestemd voor opplant van verschillende sierplantsoorten (Europhyt, 19.03.2020).

Score

Score 3 op basis van de vier intercepties (het organisme komt maximaal een maal in de twee jaar binnen).

P2 (transfer): 5 [1-5]

De pathway is planten bestemd voor opplant.

P3 (kans op vestiging na transfer): 3 [1-5]

Het organisme kan zich in Nederland niet buiten vestigen, maar mogelijk wel in kassen. De organismen zijn echter niet bekend als kasplagen in gebieden met een gematigd klimaat en kascondities lijken niet heel geschikt voor vestiging (score 3).

P4 (kans overleven uitroeiactie): 1 [1-4]

Een besmetting met de verwante soort *Spodoptera litura* op een potplantenbedrijf in 2008 is succesvol geëlimineerd. Dit geldt ook voor diverse besmettingen met *S. littoralis* en *Helicoverpa armigera*, soorten die in Nederland zich ook niet buiten kunnen vestigen en ook niet bekend zijn als kasplagen in gematigde streken (score 1).

Effect op perceelsniveau: 2 [1-5]

Het organisme kan waarschijnlijk eenvoudig worden bestreden en zelfs geëlimineerd van het bedrijf. De organismen zijn niet bekend als plaagorganisme in kasteelten in gematigde streken (score 2).

Mate van verspreiding: 1 [1-4]

Doordat het organisme ook in kassen kan worden geëlimineerd is de inschatting dat slechts een beperkt areaal per jaar besmet zal raken.

Productiewaarde-teelt: 6 [1-6]

De productiewaarde van waardplantgewassen onder glas is meer dan 250 miljoen euro (score 6).

Impact op groene ruimte: 1 [1-5]

Weinig relevant, het organisme kan zich waarschijnlijk niet buiten vestigen. Tijdelijke populaties kunnen mogelijk in de zomer optreden maar de inschatting is dat schade door deze populaties lokaal en beperkt zal zijn.

Export-maatregelenniveau: 3 [1-4]

Omdat de organismes vermoedelijk vrij eenvoudig kunnen worden bestreden, kunnen waarschijnlijk garanties worden afgegeven op productieplaats- of partijniveau (score 3).

Productiewaarde-export: 6 [1-6]

Zie Productiewaarde-teelt

4. Referenties

EFSA_Panel_on_Plant_Health, Jeger M, Bragard C, Caffier D, Candresse T, Chatzivassiliou E, Dehnen-Schmutz K, Gilioli G, Grégoire J-C, Jaques Miret JA, Navarro MN, Niere B, Parnell S, Potting R, Rafoss T, Rossi V, Urek G, Van Bruggen A, Van der Werf W, West J, Winter S, Day R, Early R, Hruska A, Nagoshi R, Gardi C, Mosbach-Schultz O & MacLeod A, 2018. Pest risk assessment of *Spodoptera frugiperda* for the European Union. *EFSA Journal*, 16, e05351. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5351>

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde

naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.